

ІНФОРМАЦІЯ

про стан виконання Антикорупційної програми Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік (за 9-ть місяців 2021 року)

Відповідно до підпункту 4.2 пункту 4 розпорядження голови облдержадміністрації від 31.05.2021 № 470 „Про Антикорупційну програму Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік” відділ запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації інформує про стан виконання заходів Програми протягом 9-ти місяців 2021 року.

Згідно зі статтею 19 Закону України „Про запобігання корупції” з урахуванням Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням НАЗК від 8 грудня 2017 року № 1379, розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 31.05.2021 № 470 затверджено Антикорупційну програму Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік, яку погоджено наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 30.06.2021 № 349/21 „Про погодження антикорупційної програми Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік”.

На виконання пункту 3 цього наказу, листа Національного агентства від 05.07.2021 № 22-04/50181/21, пункту 12 розділу IV (Погодження антикорупційних програм) Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження обласною державною адміністрацією розглянуто та ретельно вивчено пропозиції Національного агентства до Антикорупційної програми Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік.

З метою опрацювання пропозицій Національного агентства з керівником апарату та керівниками структурних підрозділів облдержадміністрації проведено обговорення наказу Національного агентства з питань запобігання корупції щодо розгляду пропозицій та внесення змін до Антикорупційної програми Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік. За результатами детального обговорення та опрацювання пропозицій, проведення відповідної роботи розпорядженням облдержадміністрації від 16.07.2020 № 715 „Про зміни до Антикорупційної програми Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік”, внесено відповідні зміни до Програми. Про результати розгляду пропозицій в встановленому порядку поінформовано Національне агентство.

Керівниками структурних підрозділів облдержадміністрації та райдержадміністрацій видано відповідні розпорядчі документи, якими затверджено внутрішні плани заходів з реалізації Антикорупційної програми Закарпатської облдержадміністрації на 2021 рік, визначено відповідальних за проведення заходів щодо запобігання проявам корупції осіб, які проходили навчання та підвищення кваліфікації з цих питань. До відома державних службовців під розпис доведено правила поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави і місцевого самоврядування та попереджено про спеціальні обмеження під час проходження служби. З претендентами на заміщення вакантних посад державних службовців проводиться роз'яснювальна робота щодо необхідності дотримання вимог законів України „Про державну службу”, „Про запобігання корупції” та наказу Національного агентства України з питань державної служби України від 05.08.2016 № 65 „Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування” (із змінами, внесеними згідно з наказом НАДСУ від 28.04.2021 № 72-21, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 травня 2021 року № 668/36290).

З метою мінімізації корупційних ризиків, відкритості і прозорості, запобігання корупційним проявам під час проведення конкурсів на зайняття вакантних посад державної служби відповідно до Закону України „Про державну службу” та постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 № 246 „Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби” (із змінами і доповненнями) керівником апарату облдержадміністрації та керівниками структурних підрозділів облдержадміністрації проводиться активна роз'яснювальна робота з членами комісії з проведення конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби категорій „Б” і „В”. Працівниками відділу управління персоналом та нагород апарату облдержадміністрації, відповідальними особами по роботі з персоналом у структурних підрозділах облдержадміністрації (зі статусом юридичних

осіб публічного права), на яких покладено функції з організації проведення конкурсів здійснюється контроль за недопущенням обставин, що можуть призвести до порушень антикорупційного законодавства, до призначення особи на державну службу. Особи, які претендують на посади державної служби, під особистий підпис ознайомлюються з спеціальними обмеженнями встановленими законами України „Про державну службу” та „Про запобігання корупції”.

Відповідно до наказів Національного агентства від 26 квітня 2021 року № 240/21 „Про встановлення обов’язкових вимог до мінімальної штатної чисельності уповноваженого підрозділу в державних органах” від 27.05.2021 № 277/21 „Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції” в райдержадміністраціях утворено уповноважені підрозділи, призначено (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції.

З метою підвищення ефективності координації здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції, забезпечення належного рівня взаємодії з спеціальними суб’єктами протидії корупції у кожному структурному підрозділі облдержадміністрації (зі статусом юридичних осіб публічного права) визначено відповідальних осіб з питань запобігання та виявлення корупції, які забезпечують контроль за здійсненням заходів з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства.

Про результати проведеної роботи уповноважені особи щоквартально до 5 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформують відділ запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації, який аналізує та узагальнює отриману інформацію з метою подальшого інформування керівництва облдержадміністрації.

Протягом 9-ти місяців 2021 року підготовлено 11 розпоряджень голови облдержадміністрації щодо оголошення конкурсів на заміщення вакантних посад державної служби категорії „Б”, 4 – накази керівника апарату облдержадміністрації на посади державної служби категорії „Б” та три - категорії „В”.

Відповідно до статей 56-58 Закону України „Про запобігання корупції”, Закону України „Про очищення влади”, постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 171 „Про Порядок проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливого відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком” відділом управління персоналом та нагород апарату облдержадміністрації організаційно забезпечено проведення 13 спеціальних перевірок щодо осіб, які претендують на зайняття посад державної служби.

З метою реалізації статті 45 Закону України „Про запобігання корупції”, вжито невідкладних заходів щодо підготовки до чергового етапу електронного декларування державними службовцями, які зобов’язані щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік.

Для завчасної підготовки до чергового етапу електронного декларування (з 01.01.2021 року) керівникам структурних підрозділів апарату, керівникам структурних підрозділів облдержадміністрації та райдержадміністраціям, відділом запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації було підготовлено та надіслано відповідні листи з цих питань, а саме: щодо прийняття законів України від 04.12.2020 № 1074-IX „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб’єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування” (лист ОДА від 05.01.2021 № 06-17/35), від 15.12. 2020 № 1079-IX „Про внесення змін до Закону України „Про запобігання корупції” щодо відновлення інституційного механізму запобігання корупції” (лист ОДА від 12.01.2021 № 06-17/70), щодо найбільш розповсюджених помилок при заповненні декларацій (лист відділу від 11.01.2021 № 01-18/6), щодо отримання інформації, необхідної для заповнення декларації з електронних реєстрів (лист відділу від 15.01.2021 № 01-18/9), 18 січня 2021 на веб-сайті облдержадміністрації розміщено інформацію щодо чергового подання суб’єктами декларування щорічних електронних декларацій за 2020 рік, щодо своєчасного подання та заповнення декларацій із врахуванням змін, пов’язаних із застосуванням оновленого

антикорупційного законодавства (лист ОДА від 20.01.2021 № 06-17/200), щодо подання декларації та повідомлення про суттєві зміни в майновому стані у зв'язку зі змінами в адміністративно-територіальному устрою (лист ОДА від 03.02.2021 № 06-17/468), роз'яснення НАЗК № 1 від 03.02.2021 щодо застосування окремих положень Закону України „Про запобігання корупції” стосовно заходів фінансового контролю (подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни в майновому стані), лист ОДА від 11.02.2021 № 06-17/596, відповідну інформацію розміщено на веб-сайті облдержадміністрації у розділі „Антикорупційна діяльність” підрозділ „Декларування” за посиланням <https://carpathia.gov.ua/storinka/deklaruvannya> та „Новини”, щодо переліку оновлень, які з'явилися в Роз'ясненнях 2021 року (лист ОДА від 23.02.2021 № 06-17/721), щодо повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування (лист ОДА від 01.03.2021 № 06-17/772), щодо відповідальності за неподання чи несвоєчасного подання щорічних декларацій суб'єктами декларування у звітному періоді та інформування НАЗК (лист ОДА від 18.03.2021 № 06-17/926), щодо подання декларації особи яка припинила діяльність на публічній службі (лист ОДА від 25.05.2021 № 06-17/1566), щодо повідомлення про відкриття валютного рахунку до НАЗК (лист ОДА від 09.07.2021 № 06-17/2048) та інші листи з питань запобігання і виявлення корупції, а саме: щодо рекомендацій, підготовлених за результатами проведеного дослідження „Антикорупційна доброчесність – 2020” (лист ОДА від 13.07.2021 № 06-17/5391), про встановлення обов'язкових вимог до мінімальної штатної чисельності уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції в державних органах (лист апарату від 01.06.2021 № 4201/06-11), щодо роботи уповноважених під час візування документів (лист ОДА від 21.07.2021 № 06-17/2178), про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції у новій редакції (лист ОДА від 02.08.2021 № 06-12/5959), щодо корупційних ризиків в системі контролю з розробкою і затвердженням містобудівної документації (лист ОДА від 11.08.2021 № 06-17/2284), щодо надання копій розпоряджень, наказів про призначення уповноважених осіб та відповідних положень (лист ОДА від 17.08.2021 № 5959/06-12/1), щодо надання методичної та консультаційної допомоги райдержадміністраціям з питань додержання законодавства щодо запобігання та виявлення корупції (лист ОДА від 01.09.2021 № 5959/06-12/3), про надання роз'яснення щодо проведення перевірок уповноваженим підрозділом (уповноваженою особою) стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції (лист ОДА від 23.09.2021 № 7433/06-37).

З метою забезпечення виконання вимог Закону України „Про запобігання корупції”, листа Національного агентства від 04.03.2021 № 47-09/11906/21, щодо своєчасного подання декларацій особами, у тому числі працівниками, що звільнились у 2020 році, керівникам структурних підрозділів апарату та структурних підрозділів облдержадміністрації надіслано листа для вжиття відповідних заходів реагування (лист ОДА від 09.03.2021 № 06-1749/-6-11). Також роз'яснено вимоги статті 51-2 Закону України „Про запобігання корупції” (встановлення своєчасності подання декларацій) та порядку повідомлення НАЗК про випадки неподання чи несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування.

Відповідно до листа Національного агентства з питань запобігання корупції від 17.03.2021 № 22-03/15077/21 щодо своєчасного подання, встановлення фактів неподання чи несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування щорічних декларацій за 2020 рік, декларацій осіб, які припинили діяльність, ефективною реалізації статті 45 Закону України „Про запобігання корупції” було надіслано письмові нагадування про обов'язок подання е-декларації суб'єктам декларування, які перебувають у соціальній відпустці та звільнилися протягом звітного періоду. До відома суб'єктів декларування було доведено положення законодавства щодо персональної відповідальності особи за порушення вимог фінансового контролю (лист ОДА від 18.03.2021 № 06-17/926).

Також 24 лютого 2021 року за участі керівництва апарату облдержадміністрації, відділом запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації проведено семінар-тренінг для керівників структурних підрозділів апарату облдержадміністрації, щодо подання е – декларацій у 2021 році. Участь у семінарі прийняли 27 керівників та працівників структурних підрозділів апарату облдержадміністрації.

Для здійснення контролю за дотриманням вимог Закону України „Про запобігання корупції”, виконання Програми в частині своєчасності подання, встановлення фактів неподання чи несвоєчасного подання щорічних декларацій суб'єктами декларування за 2020 рік, керівникам структурних підрозділів апарату та структурних підрозділів облдержадміністрації надіслано листа, відповідно до якого вищезазначені підрозділи про результати подання декларацій повинні були поінформувати відділ запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації до 12.04.2021 року згідно із розробленою формою звітності. Така інформація надійшла від усіх керівників структурних підрозділів апарату та структурних підрозділів облдержадміністрації.

Відповідно до пункту 5 статті 13-1 Закону України „Про запобігання корупції” відділом запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації здійснено перевірку фактів подання суб'єктами декларування декларацій та повідомлення Національного агентства про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному відповідно до цього Закону порядку. У ході перевірки Єдиного державного реєстру декларацій осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування Національного агентства (Реєстр декларацій), станом на 01 квітня 2021 року 464 суб'єкти декларування облдержадміністрації подали е-декларації, у тому числі 55 – звільнені. Фактів неподання чи несвоєчасного подання щорічних декларацій суб'єктами декларування за 2020 рік, не встановлено.

Про результати проведеної роботи щодо своєчасного подання, встановлення фактів неподання чи несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування щорічних декларацій за 2020 рік, декларацій осіб, які припинили діяльність поінформовано Національне агентство (лист ОДА від 12.04.2021 № 2073/06-11).

З метою підвищення рівня знань антикорупційного законодавства, недопущення скоєння корупційних правопорушень, вжиття додаткових превентивних заходів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства України керівникам структурних підрозділів апарату, структурних підрозділів облдержадміністрації та райдержадміністрацій надіслано ряд інформацій щодо внесення змін до Закону України „Про запобігання корупції”, внесеними згідно із законами (від 26.01.2021 № 1135 - IX, від 05.02.2021 № 1219 - IX, від 30.03.2021 № 1357 - IX, від 29.04.2021 № 1443 - IX, від 01.06.2021 № 1502 - IX, від 03.06.2021 № 1530 - IX, 15.06.2021 № 1539 - IX, 14.07.2021 № 1638 - IX, 15.07.2021 № 1690 - IX).

Працівники апарату та структурних підрозділів облдержадміністрації беруть участь у навчаннях, короткострокових семінарах, онлайн-навчаннях у дистанційному форматі, вебінарах, круглих столах з питань запобігання та виявлення корупції.

Так, у період з 1 по 5 березня 2021 року працівники відділу запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації успішно закінчили онлайн-курс „Просто про е-декларування”, розроблений Національним агентством з питань запобігання корупції спільно з платформою онлайн-курсів Prometheus за підтримки Проекту міжнародної технічної допомоги „Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні „Взаємодія” за фінансової підтримки Агентства Сполучених Штатів з міжнародного розвитку (USAID), про що отримали відповідні сертифікати. Також 30 березня 2021 року прийняли участь у заході „Онлайн - марафон останньої надії”, який проводила громадська організація „Антикорупційний штаб” за участі Національного агентства, щодо особливостей заповнення щорічних електронних декларацій за 2020 рік.

У період з 15 березня по 20 квітня 2021 року два працівники відділу запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації та один працівник структурного підрозділу облдержадміністрації підвищили кваліфікацію за загальною професійною (сертифікатною) програмою „Програма підвищення кваліфікації з питань запобігання корупції та забезпечення доброчесності”, з 15 березня до 09 квітня 2021 року (дистанційне навчання у режимі відкладеного часу) та з 12 до 20 квітня 2021 року (дистанційне навчання у режимі реального часу) в обсязі 60 годин/2 кредити ЄКТС, про що отримали відповідні сертифікати Української школи урядування.

Також працівники відділу запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації у червні 2021 року на платформі EdEra пройшли онлайн-курс „Впливай – викривай”, який розроблений Національним агентством за підтримки Міжнародного фонду „Відродження” та присвячений історії викриття корупції, правам та гарантіям викривачів та навчає як правильно повідомляти про корупцію. Після закінчення онлайн-курсу учасники отримали відповідні сертифікати. Загалом, протягом звітнього періоду 2021 року 17 працівників облдержадміністрації підвищили свої знання з питань запобігання корупції.

Крім того, працівники апарату та структурних підрозділів облдержадміністрації підвищували свої актуальні навички на онлайн-курсах на найбільшій освітній платформі України „Прометеус” з питань запобігання і виявлення корупції та щодо проходження державної служби в органах місцевої виконавчої влади. Сертифікати про успішне закінчення курсів надані виконавчим директором Центру протидії корупції Дариною Калинюк. Також 5-ть державних службовців прийняли участь в онлайн – навчанні організованому та проведеному Міжрегіональним управлінням Національного агентства з питань державної служби у Львівській та Закарпатській областях на тему „Окремі питання процедури проведення конкурсу на посади державної служби”. Всього, з питань проходження державної служби підвищили свої знання 27 держслужбовців облдержадміністрації.

Відповідно до листа Національного агентства від 25 червня 2021 року щодо розроблення професійного стандарту „Уповноважений з антикорупційної діяльності”, 29 червня 2021 року працівники відділу запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації прийняли участь у заповненні на сайті Національного агентства „Анкети експертного опитування щодо оцінювання частоти застосування та важливості кожної трудової функції уповноваженого з антикорупційної діяльності”, а 30 червня 2021 року у онлайн-навчанні з питань візування антикорупційним уповноваженим проектів актів організації публічного сектору.

У період з 02 по 06 серпня 2021 року начальник відділу запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації дистанційно пройшов навчання в Українській школі урядування за загальною професійною (сертифікатною) програмою „Програма підвищення кваліфікації з питань запобігання корупції та забезпечення доброчесності”, (короткострокове дистанційне навчання у режимі відкладеного часу) в обсязі 10 годин/033 кредити ЄКТС, про що отримав відповідний сертифікат.

Відповідно до Наказу Національного агентства України з питань державної служби від 03 серпня 2021 року № 119-21 „Про затвердження обсягів державного замовлення НАДС на підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування у 2021 році”, плану – графіку підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в ННІ ПУДС КНУ Тараса Шевченка протягом вересня – жовтня, 12 працівників облдержадміністрації та райдержадміністрацій пройшли підвищення кваліфікації за загальними професійними (сертифікатними) та короткостроковими програмами за дистанційною формою навчання на тему: „Запобігання корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування”.

Також 29 вересня 2021 року працівники відділу запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації прийняли участь у презентації алгоритмів операційної діяльності уповноважених осіб щодо роботи з викривачами. Даний захід проводився працівниками департаменту запобігання та виявлення корупції Національного агентства.

5 жовтня 2021 року - прийняли участь у презентації Антикорупційного порталу Національного агентства, який допомагатиме виявляти корупційні ризики та сприятиме налагодженню комунікації з Національним агентством та іншими уповноваженими з питань запобігання корупції. Презентацію проводили: голова НАЗК – Новіков А.Ф. та керівник департаменту запобігання та виявлення корупції Національного агентства – Деркач С.А.

8 жовтня 2021 року - прийняли участь у семінарі на тему: „Як подати антикорупційну програму на погодження до Національного агентства так, щоб її не повернули без розгляду”, який проводили працівники департаменту запобігання та виявлення корупції НАЗК.

Відповідно до підпункту 3 пункту 6 статті 13⁻¹ Закону України „Про запобігання корупції”, статті 36 Закону України „Про місцеві державні адміністрації”, підпункту 3 пункту 1 розділу II Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань

запобігання та виявлення корупції, затвердженого наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 27.05.2021 № 277/21, листа Національного агентства від 17.09.2021 № 22-03/69905-21, працівниками відділу запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації 23 вересня 2021 року вивчено стан справ та надано методичну, консультаційну допомогу з питань додержання законодавства щодо запобігання та виявлення корупції Ужгородській районній державній адміністрації. За результатами вивчення стану справ та надання методичної допомоги підготовлено довідку, яку надіслано голові райдержадміністрації (лист ОДА від 29.09.2021 № 06-17/2808).

Проводиться робота з попередження умов, що можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів у діяльності працівників апарату облдержадміністрації шляхом проведення з ними роз'яснювальної роботи відповідно до норм антикорупційного законодавства.

З метою формування єдиного підходу до розуміння і дотримання правил запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних з ним обмежень, вжиття превентивних заходів, керівникам структурних підрозділів апарату облдержадміністрації, структурних підрозділів облдержадміністрації та райдержадміністрацій надіслано методичні рекомендації Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.04.2021 № 5 щодо застосування окремих положень Закону України „Про запобігання корупції” стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції (лист ОДА від 12.04.2021 № 06-17/1202). Інформацію щодо Методичних рекомендацій розміщено на головній сторінці веб-сайту облдержадміністрації в розділі „Антикорупційна діяльність”.

Відповідно до запиту Національного агентства з питань запобігання корупції від 30 квітня 2021 року № 31 - 02/29319/21 щодо здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності державних службовців обласною державною адміністрацією було здійснено моніторинг та надіслано до Національного агентства копії положень про преміювання державних службовців апарату облдержадміністрації та структурних підрозділів облдержадміністрації зі статусом юридичної особи, завірених у встановленому порядку (лист ОДА від 14.05.2021 № 3435/06-12).

З метою підвищення рівня знань антикорупційного законодавства, недопущення скоєння корупційних правопорушень, вжиття додаткових превентивних заходів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства України керівникам структурних підрозділів апарату, структурних підрозділів облдержадміністрації та райдержадміністрацій надіслано рекомендації щодо врегулювання конфлікту інтересів у підпорядкованих підрозділах (лист ОДА від 05.05.2021 № 06-17/1704).

З метою вжиття додаткових превентивних заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів відповідно до вимог Закону України „Про запобігання корупції”, здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства України під час виконання службових повноважень, недопущення скоєння адміністративних та кримінальних корупційних правопорушень керівникам райдержадміністрацій, структурних підрозділів апарату, структурних підрозділів облдержадміністрації надіслано відповідного листа щодо запобігання та покрокового врегулювання конфлікту інтересів, проведення моніторингу щодо обмеження спільної роботи близьких осіб у підпорядкованих підрозділах та підприємствах, установах, організаціях, які знаходяться у підпорядкуванні державного органу (лист ОДА від 14.06.2021 № 06-17/1735).

Зважаючи на поширеність порушень, пов'язаних із преміюванням керівниками всіх рівнів самих себе, зі спільною роботою близьких осіб, сумісництвом та суміщенням з іншими видами діяльності, а також враховуючи велику кількість звернень до Національного агентства за роз'ясненнями щодо застосування положень законодавства з відповідних питань, для забезпечення неухильного дотримання вимог Закону України „Про запобігання корупції” та запобігання вчиненню корупційних правопорушень, відповідно до листа Національного агентства від 09.09.2021 № 30-15/67650/21 керівникам райдержадміністрацій та структурних підрозділів облдержадміністрації надіслано Методичні рекомендації від 02.04.2021 № 5 „Щодо застосування окремих положень Закону України „Про запобігання корупції” стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції” (лист апарату ОДА від 15.09.2021 № 7175/06-12) та листа щодо обмежень спільної

роботи близьких осіб, а також наявності чи відсутності конфлікту інтересів (лист ОДА від 24.09.2021 № 2854/06-12).

З метою забезпечення належного рівня знань антикорупційного законодавства, виконання вимог статей 53-53⁹ Закону України „Про запобігання корупції”, недопущення скоєння корупційних правопорушень працівниками, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, керівникам районних державних адміністрацій, апарату облдержадміністрації та структурних підрозділів облдержадміністрації було надіслано відповідного листа з цих питань.

Відповідно до частини четвертої статті 53 та частини першої статті 53¹ Закону України „Про запобігання корупції” щодо організації роботи із повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами, на головній сторінці веб-сайту обласної державної адміністрації розміщено рубрику „Повідом про корупцію”. З метою забезпечення умов для повідомлення про порушення вимог Закону іншою особою через спеціальну (окрему) телефонну лінію за номером (0312) 616925, а також вказана окрема електронна скринька antikor@carpathia.gov.ua для звернення електронним листом про порушення вимог Закону України „Про запобігання корупції”.

З метою визначення внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України „Про запобігання корупції”, перевірки та належного реагування на такі повідомлення відповідно до вимог статті 53² Закону України розпорядженням голови облдержадміністрації від 26.05.2020 № 276 затверджено Порядок організації роботи з повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами в Закарпатській обласній державній адміністрації. Протягом звітнього періоду до облдержадміністрації повідомлень щодо порушень вимог Закону України „Про запобігання корупції” вчинених посадовими особами облдержадміністрації від викривачів не надходило.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 31.03.2021 № 235 затверджено Порядок організації роботи із впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України „Про запобігання корупції” в Закарпатській обласній державній адміністрації. Розпорядженням, зобов'язано керівника апарату облдержадміністрації та керівників структурних підрозділів облдержадміністрації забезпечити дотримання вимог зазначеного Порядку в роботі із впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення про корупцію, внесеними викривачами. Координацію роботи та узагальнення інформації щодо виконання розпорядження покладено на відділ запобігання і виявлення корупції апарату обласної державної адміністрації.

Відповідно до підпункту 1.4 пункту 1 плану заходів з виконання Антикорупційної програми Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік затвердженої розпорядженням голови облдержадміністрації від 31.05.2021 № 470, відділом запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації здійснено моніторинг адміністративних та кримінальних корупційних правопорушень скоєних державними службовцями та посадовими особами на яких поширюється дія Закону України „Про запобігання корупції”.

З метою вжиття додаткових превентивних заходів щодо дотримання вимог фінансового контролю, врегулювання конфлікту інтересів, здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства України під час виконання службових повноважень, недопущення скоєння адміністративних та кримінальних корупційних правопорушень у підпорядкованих підрозділах, інформацію щодо проведеного моніторингу адміністративних корупційних правопорушень скоєних державними службовцями та посадовими особами на території області надіслано райдержадміністраціям, структурним підрозділам апарату та структурним підрозділам облдержадміністрації (лист ОДА від 11.06.2021 № 01-17/1733).

Під час проведення нарад із заступниками голови облдержадміністрації, головами райдержадміністрацій, керівником апарату та керівниками структурних підрозділів облдержадміністрації, голова облдержадміністрації постійно наголошує на необхідності дотримання вимог антикорупційного законодавства України.

Юридичним відділом апарату облдержадміністрації готуються висновки за результатами

проведення юридичної експертизи розпоряджень облдержадміністрації, що підлягають державній реєстрації у Південно-Західному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Івано-Франківськ), на наявність у проектах розпоряджень норм, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Протягом 9-ти місяців 2021 року подано на державну реєстрацію та відповідно зареєстровано 6 розпоряджень голови облдержадміністрації. Фактів, що можуть свідчити про вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень посадовими особами апарату облдержадміністрації та структурних підрозділів облдержадміністрації не виявлено.

Під час розгляду у судових засіданнях пріоритетних справ сторонами, яких є облдержадміністрація, представництво інтересів за участі двох працівників юридичного відділу апарату облдержадміністрації протягом звітного періоду 2021 року не здійснювалось.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55 „Деякі питання документування управлінської діяльності”, відповідного розпорядження голови облдержадміністрації 08.06.2018 № 365 з метою виявлення, запобігання та недопущення скоєння корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень в апараті та структурних підрозділах облдержадміністрації, відділом запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації забезпечено візування проектів наказів апарату та розпоряджень голови облдержадміністрації.

Керівникам райдержадміністрації та структурних підрозділів облдержадміністрації надіслано лист ОДА від 21.07.2021 № 06-17/2178 щодо візування проектів нормативно-правових актів, розпорядчих документів, у тому числі з основної діяльності, адміністративно-господарських питань, кадрових питань (особового складу), залежно від їх видів (методична настанова НАЗК „Візування антикорупційним уповноваженим проектів актів організації публічного сектору”). Також надіслано рекомендації Національного агентства щодо корупційних ризиків при розробці та затвердженні містобудівної документації (лист ОДА від 11.08.2021 № 06-17/2284).

Відповідно до Закону України „Про доступ до публічної інформації”, Указу Президента України „Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації” в облдержадміністрації видано відповідні розпорядження з цих питань. Згідно із розпорядженням голови облдержадміністрації від 27.11.2017 № 632 „Про забезпечення доступу до публічної інформації” відділ документообігу та контролю апарату облдержадміністрації визначено відповідальним за попередній розгляд, опрацювання, облік, систематизацію, аналіз, надання відповідних консультацій та контроль за своєчасним поданням відповідей на запити на інформацію, що надійшли на ім'я голови, першого заступника та заступників голови облдержадміністрації.

Протягом 9-ти місяців 2021 року обласною державною адміністрацією отримано 185 запитів на інформацію, з них 68 – від фізичних осіб, 29 – юридичних осіб, 88 – від представників засобів масової інформації. Проаналізувавши та систематизувавши запити на інформацію, які надійшли на адресу державної адміністрації, визначено види запитуваної інформації за змістом: правова інформація, інформація про особу, стан довкілля, інформація довідково-енциклопедичного характеру, інші питання.

Відділом документообігу та контролю забезпечено своєчасне опрацювання запитів на інформацію розпорядниками інформації, та надання відповідей на такі запити в порядку, та в строки, установлені Законом України „Про доступ до публічної інформації”.

За результатами розгляду запитів на інформацію 111 запитів задоволено, 71 – надіслано належним розпорядникам інформації, 3 – відмовлено.

Кожний запит на отримання публічної інформації розглядається з наданням обґрунтованої відповіді, без порушення строків виконання.

У разі якщо запит на інформацію стосується інформації, необхідної для захисту життя чи свободи особи, щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту, аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних подій, що сталися або можуть статись і загрожують безпеці громадян, відповідь надається не пізніше 48 годин з дня отримання запиту.

На веб-сайтах обласної та районних державних адміністрацій в установленому порядку забезпечується своєчасне оприлюднення проектів розпорядчих документів, що підлягають

обговоренню. Систематично та оперативно оновлюється інформація про діяльність структурних підрозділів. На офіційному веб-сайті облдержадміністрації в рубриці „Публічна інформація” щомісяця оприлюднюються звіти про результати розгляду запитів на інформацію.

Відповідно до Закону України „Про звернення громадян”, Указу Президента України від 7 лютого 2008 року № 109/2008 „Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування”, з метою забезпечення належного розгляду звернень і організації особистого прийому громадян, розпорядженням голови облдержадміністрації від 15.04.2021 № 280 затверджено графік особистого прийому громадян в обласній державній адміністрації.

За звітній період до облдержадміністрації надійшло – 3 113 звернень громадян, з них: письмових – 2 446, усних – 25. Також функціонує пряма телефонна лінія „Запитай у влади” та телефон довіри, під час проведення яких звернулося 329 осіб. Кожне звернення своєчасно розглянуто з наданням обґрунтованої відповіді, без порушення строків виконання.

У відповідності до вимог розпорядження голови облдержадміністрації від 21.05.2020 № 265 „Про застосування електронної системи закупівель товарів, робіт і послуг” проведено аналіз здійснення в області закупівель у електронній системі закупівель „ProZorro”.

В умовах децентралізації, пов’язаних із прийняття Постанови Верховної Ради України від 17.07.2020 №807-IX „Про утворення та ліквідацію районів”, одним з пріоритетних завдань на сьогодні є забезпечення безперервного отримання населенням якісних адміністративних послуг.

З метою здійснення поетапних та комплексних заходів з підготовки до трансформації центрів надання адміністративних послуг районних державних адміністрацій області, прийнято розпорядження голови облдержадміністрації від 29.07.2020 № 419 „Про план заходів з підготовки до трансформації центрів надання адміністративних послуг районних державних адміністрацій області”.

Для забезпечення ефективності процесу трансформації ЦНАПів районних державних адміністрацій Міністерством цифрової трансформації України визначено показники оцінки процесу та ключові показники ефективності створення ЦНАПів органами місцевого самоврядування у райцентрах (динаміка підготовки приміщень, забезпечення меблями, обладнанням, створення ЦНАПів органів місцевого самоврядування, ліквідації ЦНАПів районних державних адміністрацій).

29 листопада 2020 року набрав чинності Закон України від 3 листопада 2020 року № 943-IX „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації мережі та функціонування центрів надання адміністративних послуг та удосконалення доступу до адміністративних послуг, які надаються в електронній формі”, яким передбачається ціла низка якісних перетворень у сфері надання адміністративних послуг, визначено, як має утворюватися ЦНАП, що таке Єдиний державний веб-портал електронних послуг, які повноваження у адміністратора ЦНАПу, критерії територіальної доступності, здійснення моніторингу якості надання адміністративних послуг тощо.

З метою забезпечення належної доступності адміністративних послуг можуть утворюватися територіальні підрозділи та віддалені (у тому числі пересувні) робочі місця адміністраторів центрів надання адміністративних послуг. Територіальні громади, з урахуванням Закону України „Про співробітництво територіальних громад”, можуть укласти між собою договори про співробітництво територіальних громад з метою підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей.

Тобто ЦНАПи, які утворені міськими, селищними радами, що здійснюють свої повноваження в населених пунктах – адміністративних центрах районів, які діяли до 31 січня 2020 року мають забезпечити надання послуг населенню інших територіальних громад до утворення у таких громадах повноцінних ЦНАПів. При цьому застосовується Закон України „Про співробітництво територіальних громад”.

Суб’єкти звернення мають право на безоплатне отримання інформації про адміністративні послуги та порядок їх надання, ознайомитися з інформаційними та технологічними картками, а також із вичерпним переліком необхідних документів для отримання адміністративної послуги

трансформації України.

З метою забезпечення комфортних умов для надання адміністративних послуг в області функціонує 36 центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), з них 4 функціонують при райдержадміністраціях.

На виконання вимог Закону України „Про публічні закупівлі” проводиться цілеспрямована робота щодо впровадження реформи електронних закупівель на території Закарпатської області.

Протягом звітнього періоду було вжито комплекс організаційно-практичних заходів, направлених на підвищення ефективності використання бюджетних коштів, їх економного витрачання, подолання корупції у сфері публічних закупівель, створення конкурентного середовища при проведенні торгів.

Під час проведення публічних закупівель замовники області дотримуються принципів прозорості і доступності інформації про закупівлі та підзвітності, шляхом оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу річних планів закупівель, використання електронної системи закупівель з метою відбору постачальника та проведення закупівель через електронну систему „ProZorro”. У відповідності до вимог розпорядження голови облдержадміністрації від 21.05.2020 № 265 „Про застосування електронної системи закупівель товарів, робіт і послуг” проведено аналіз здійснення в області закупівель у електронній системі закупівель „ProZorro”.

За результатами даних системи електронних державних закупівель „ProZorro” за 9 місяців поточного року 1,09 тис. замовниками області проведено 78,98 тис. процедур на очікувану вартість 19,58 млрд. грн, в яких взяли участь 8,94 тис. учасників, економія при цьому становить 397,17 млн. грн.

Економія коштів в закупівлях, що успішно завершилися у звітньому періоді склала 326,05 млн. грн., при цьому економія в надпорогових закупівлях склала 279,53 млн. грн., а в допорогових закупівлях - 43,02 млн. грн. 78 організаторів нашої області уклали 1306 договорів на загальну суму 337,37 млн. грн на придбання товарів, робіт чи послуг, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19) на території України.

За результатом аналізу використання електронної системи закупівель замовниками області можна констатувати, що кількість та очікувана вартість завершених закупівель продовжують зростати. Крім того, спостерігається збільшення кількості організаторів закупівель та учасників, що може свідчити про розширення кола користувачів системи і є позитивним показником підвищення відкритості, доступності та конкурентності закупівель, які здійснюються із використанням системи.

З метою підвищення якості організації публічних закупівель, мінімізації ризиків та можливих порушень вимог нормативних документів у цій сфері департамент економічного розвитку та регіонального розвитку, торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання державних програм та контролю за їх виконанням облдержадміністрації здійснює моніторинг впровадження системи закупівель, надає замовникам методологічну допомогу, інформує про новини у законодавстві, важливі події, організовує та проводить семінари-навчання як для замовників так і для учасників торгів.

Відповідно до графіку проведення навчань передбачених Програмою, з метою підвищення рівня кваліфікації у сфері публічних закупівель Центром громадського моніторингу та досліджень за підтримки департаменту економічного розвитку та регіонального розвитку, торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання державних програм та контролю за їх виконанням облдержадміністрації 27 травня 2021 року у місті Ужгороді було проведено навчання для представників органів державної влади та місцевого самоврядування, які нещодавно стали або мають намір стати у майбутньому уповноваженими особами і займатись закупівлями професійно. Програма навчання включала теоретичний і практичний досвід та знання з публічних закупівель і дозволить запровадити високий рівень проведення тендерів у замовників, які делегували учасників до участі у „Школі Уповноважених осіб”. Також працівники облдержадміністрації пройшли навчання у Школі уповноважених осіб за темою:

публічні закупівлі та робота електронної системи „ProZorro” та у вебінарі „Практика закупівель-2021: блиц-відповіді на запитання закупівельників”. Загалом, 20 осіб підвищили свої знання з питань організації та проведення публічних закупівель що дозволить у подальшому запровадити високий рівень проведення тендерів у замовників.

16-17 червня 2021 року для замовників та постачальників Закарпаття представниками ДП „ProZorro” в облдержадміністрації було проведено навчальний семінар „Як Замовникам ефективно закупити, а Постачальникам вигідно продати в системі ProZorro Market?”. Під час проведення семінару присутні дізналися про особливості застосування Закону України „Про публічні закупівлі” при закупівлі товарів в е-каталозі та покроковий алгоритм здійснення закупівель в е-каталозі, перспективні категорії товарів та механізми збільшення продажів через е-каталог. У семінарі прийняли участь 27 осіб. 20-21 липня 2021 року інститутом економічних досліджень та політичних консультацій м. Київ було проведено для замовників області навчальний семінар на тему „Нові зміни до Закону України „Про публічні закупівлі”.

21-22 вересня 2021 року замовники краю долучилися до навчальної програми з питань публічних закупівель на тему „Нова редакція Закону України „Про публічні закупівлі”, яке організовано та проведено ТзОВ „Агентство „Консалт”. 27 вересня 2021 року розпочалася навчальна програми „Школа Уповноважених осіб” для представників органів державної влади та місцевого самоврядування, які нещодавно стали або мають намір стати у майбутньому уповноваженими особами і займатись закупівлями професійно. Даний захід вдруге організовано ГО „Центр громадського моніторингу та досліджень”, за підтримки департаменту економічного та регіонального розвитку, торгівлі залучення інвестицій, забезпечення виконання державних програм та контролю за їх виконанням облдержадміністрації. Програма навчання включає теоретичний і практичний досвід та знання з публічних закупівель і дозволить запровадити високий рівень проведення тендерів.

28 вересня 2021 року в облдержадміністрації відбувся безкоштовний навчальний семінар на тему: „Публічні закупівлі. Практичні поради замовникам” за участі виконавчого директора ГО „Центр громадського моніторингу та досліджень” Юрія Кузька для уповноважених осіб органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів райдержадміністрацій та облдержадміністрації Закарпатської області. Учасники семінару підвищили свій кваліфікаційний рівень та ознайомились з такими надзвичайно актуальними темами, як зміни у законодавстві про публічні закупівлі, отримали фахові консультації щодо відповідних питань тощо.

З метою створення сприятливих умов просування концепції електронного каталогу, який дозволяє замовникам спростити процедуру закупівлі та швидко і зручно купувати товари з використанням електронного каталогу через інтерфейс авторизованих майданчиків разом із керівниками структурних підрозділів облдержадміністрації підписано Меморандум про співпрацю з Державним підприємством „ProZorro”.

Відповідно до Меморандуму сторони співпрацюватимуть надаючи взаємну допомогу та консультаційну підтримку у питаннях щодо використання замовниками: електронного каталогу „Prozorro Market” для здійснення закупівель товарів, вартість яких не перевищує 50 тисяч гривень, електронного каталогу „Prozorro Market” для здійснення закупівлі товару, вартість якого дорівнює або перевищує 50 тисяч гривень та є меншою, ніж 200 тисяч гривень, для замовників, визначених пунктами 1-3 частини першої статті 2 Закону України „Про публічні закупівлі”, та меншою, ніж 1 мільйон гривень для замовників, визначених пунктом 4 частини першої статті 2 Закону. Крім того, Меморандум передбачає проведення спільних заходів (які включають серед іншого робочі зустрічі, наради, відеоконференції в онлайн-режимі тощо) для обговорення питань у рамках співробітництва, а також інформування громадськості про співпрацю сторін. Інформація про використання публічних коштів оприлюднюється на Єдиному веб-сайті використання публічних коштів відповідно до Закону України „Про відкритість використання публічних коштів”.

Крім того, на офіційному веб-сайті облдержадміністрації та Центру підтримки підприємництва щотижнево розміщується інформація про найбільш актуальні тендери Закарпатської області. На веб-сайті облдержадміністрації для керівництва та використання

замовниками в роботі розміщені, зокрема, актуальні нормативно-правові акти з питань публічних закупівель; рекомендації щодо практичних питань планування закупівель, тощо.

Також, у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1266 замовниками області оприлюднюються на власному веб-сайті обґрунтування технічних та якісних характеристик предмета закупівлі, його очікуваної вартості та/або розміру бюджетного призначення.

Відділом запобігання і виявлення корупції апарату облдержадміністрації щомісячно до 10 числа проводиться моніторинг кількісних показників корупції в області, скоєних державними службовцями та посадовими особами органів влади та органів місцевого самоврядування.

У ході перевірки Єдиного державного реєстру судових рішень встановлено, що працівники апарату облдержадміністрації, структурних підрозділів облдержадміністрації та райдержадміністрацій за 9-ть місяців 2021 року до відповідальності за вчинення адміністративних корупційних правопорушень не притягались.

Водночас Тячівським районним судом за порушення вимог частини 1 статті 176 КУпАП, за несвочасне подання декларації „після звільнення” притягнуто до адміністративної відповідальності колишню працівницю управління соціального захисту населення Тячівської райдержадміністрації. Постановою суду 19 квітня 2021 року накладено штраф у сумі 850 грн. (наказ про звільнення від 21.11.2019 № 198-к).

Відповідно до звіту „Про стан протидії корупції” (форма № 1-КОР) спеціально уповноваженими суб’єктами у сфері протидії корупції протягом 9-ти місяців 2021 року складено 286 протоколів про вчинення адміністративних корупційних правопорушень, скоєних державними службовцями та посадовими особами органів влади та органів місцевого самоврядування на яких поширюється дія Закону України „Про запобігання корупції”, які направлено до суду.

За результатами розгляду 327-ми протоколів судами області по 226 протоколах правопорушників притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу на суму 123 250 гривень: 121 – порушення вимог фінансового контролю, 104 – порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів, 1 – порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви). Закрито адміністративних справ – 101, що складає 30,9 % із числа розглянутих, за відсутністю події і складу правопорушення – 47, у зв’язку із передачею матеріалів на розгляд громадськості або малозначністю правопорушення – 19, у зв’язку із закінченням строків давності накладення стягнення – 27. Залишок не розглянутих у судах протоколів на кінець звітного періоду – 136. З числа 226 осіб притягнутих до відповідальності: 61 – депутати сільських, селищних, міських, районних рад, 27 – посадові та службові особи інших органів державної влади, 10 – посадових осіб юридичних осіб публічного права, 7 – посадових осіб місцевого самоврядування, 13 – органів внутрішніх справ, 2 – Збройних Сил України, 3 – інших службових осіб судової гілки влади, 1 – особи, що надають публічні послуги.

Здійснено ряд заходів з проведення роз’яснень щодо змін в антикорупційному законодавстві. Зокрема, на офіційному веб-сайті облдержадміністрації (Розділ-Антикорупційна діяльність) розміщено інформацію про найбільш актуальні законодавчі акти щодо запобігання та виявлення корупції.

З метою поширення інформації серед громадськості щодо проведення заходів з реалізації державної антикорупційної політики, антикорупційна програма Закарпатської обласної державної адміністрації на 2021 рік розміщена на офіційному веб-сайті облдержадміністрації у розділах „Нормативна база” та „Антикорупційна діяльність”. Крім того, інформація про стан виконання заходів Програми до 15 числа щоквартально розміщується на веб-сайті облдержадміністрації у розділі „Антикорупційна діяльність”.

З метою формування антикорупційного світогляду закладами освіти велика увага приділяється просвітницькій роботі з учнями щодо нетерпимості до проявів корупції. Формування антикорупційної правосвідомості підрастаючого покоління відбувається шляхом удосконалення правової освіти учнів, яка спрямована на формування освіченості, уміння оперувати правовими знаннями, здатності діяти відповідно до вимог права і закону.

Відповідно до Плану заходів департаменту освіти і науки, молоді та спорту облдержадміністрації у закладах освіти області вживаються заходи щодо недопущення порушень вимог антикорупційного законодавства та створення сприятливих умов для вчинення корупційних правопорушень і ризиків у діяльності посадових і службових осіб та формування в учнів уявлення про соціальне явище корупції та шкоду, яку корупція завдає персонально конкретній людині.

З метою ознайомлення з вимогами антикорупційного законодавства і врегулювання конфлікту інтересів у закладах загальної середньої освіти на уроках правознавства та предмета „Громадянська освіта” через практичні вправи вчителі розтлумачують поняття: корупція, хабарництво (вимагання і пропозиція хабара) та формують в учнів стійке відношення до корупції як до негативного явища; вміння встановити причинно-наслідкові зв'язки корупційних дій, дослідити прояви корупції в повсякденному житті, визначити можливі шляхи подолання корупції, сприяти усвідомленню важливості протидії корупційним схемам, сприяють формуванню у підростаючого покоління активної життєвої позиції та громадянської свідомості.

Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти під час курсів підвищення кваліфікації постійно звертається увага вчителів, керівників закладів освіти на дотримання норм Закону України „Про запобігання корупції”, щодо використання службового становища, роботи близьких осіб, алгоритму дій керівника закладу освіти у зв'язку зі встановленням наявності конфлікту інтересів тощо. Також поінформовано керівників закладів та установ освіти області про функціонування контакт-центру при Національному агентстві з консультування посадовців щодо наявності чи відсутності конфлікту інтересів.

Таким чином, у закладах освіти області проводиться певна робота щодо вивчення питань, пов'язаних з корупцією, її безпекою та відповідальністю за корупційні діяння.

З метою формування негативного ставлення громадян до проявів корупції і залучення громадян до участі в антикорупційній діяльності, в області проводиться системна роз'яснювальна робота щодо вжиття заходів, пов'язаних із запобіганням корупції, стратегічною метою якої є реалізація засад державної антикорупційної політики в Україні, дотримання вимог антикорупційного законодавства, забезпечення гарантованих прав людини та громадянина на території держави. На офіційному веб-сайті ОДА є відповідні банери та рубрики з висвітлення зазначеної тематики. У регіональній пресі здійснюється інформаційний супровід проведення реформ та інформування про заходи із запобігання та протидії корупції.

Для інформування громадськості про свою діяльність органами виконавчої влади проводяться різноманітні за формою інформаційні заходи за участі представників мас-медіа, особисті та виїзні прийоми громадян, телефонні „гарячі лінії”, ведеться співпраця з іміджевими виданнями, а також обласне керівництво активно бере участь у суспільно-політичних програмах на загальнодержавних, місцевих теле - та радіоканалах.

Аналіз матеріалів засобів масової інформації області свідчить про систематичне висвітлення теми боротьби з корупцією. Зокрема, в засобах масової інформації проведено обговорення антикорупційного законодавства, державної служби, судової системи, системи публічних закупівель тощо. У друкованих засобах масової інформації відповідні матеріали розміщуються під рубриками: „Реформа”, „Децентралізація”, „Процес іде”, „Офіційно”, „Наші перспективи”, „Нововведення”, „Позиція”, „Важливо”, „Думка експертів” тощо.

Дана тематика, також висвітлюється в електронних засобах масової інформації області, зокрема: „В Ужгороді депутати корупційно „віджали” землі колишнього „Ужгородприладу”, прокуратура відкрила провадження” <https://zakarpatty.net.ua/News/214405-V-Uzhhorodi-deputaty-koruptsiino-vidzhaly-zemli-kolyshnoho-Uzhhorodpryladu-prokuratura-vidkryla-provazhennia-FOTO>, „На Закарпатті інспекторку митниці судитимуть за хабарництво” <https://suspilne.media/161528-na-zakarpatti-inspektorku-mitnici-suditimut-za-habarnictvo/>, „Експосадовця Ужгородської міськради підозрюють у сприянні вибуттю землі в історичному центрі Ужгорода у приватну власність” <https://zakarpatty.net.ua/News/214767-Eksposadovtsia-Uzhhorodskoi-miskrady-pidozriuiut-u-spryianni-vybuttiu-zemli-v-istorychnomu-tsentri-Uzhhoroda-u-pryvatnu-vlasnist>, „Керівника Міжгірського держлісгоспу Іванину, що організував схему „відкатів” на закупівлі пального, затримали на хабарі” <https://zakarpatty.net.ua/News/214729->

Kerivnyka-Mizhhirskoho-derzhlishospu-Ivanynu-shcho-orhanizuvav-skhemu-vidkativ-na-zakupivli-palnoho-zatrymaly-na-khabari-FOTO, „На Закарпатті керівника одного з управлінь водгоспу та підприємців підозрюють в незаконному видобутку гравію” <https://zakarpattya.net.ua/News/214702-Na-Zakarpatti-kerivnyka-odnoho-z-upravlin-vodhospu-ta-pidpriyemtsiv-pidozriiut-v-nezakonnomu-vydobutku-hraviiu-FOTO>, „Підозрювана в крадіжці бюджетного мільйону компанія ремонтуватиме дороги Виноградівської ОТГ” <https://zakarpattya.net.ua/News/214794-Pidozriuvana-v-kradizhti-biudzhethnoho-milionu-kompaniia-remontuvatyme-dorohy-Vynohradivskoi-OTG>, „Мукачівського суддю Пака за хабар засудили до 7 років тюрми з конфіскацією майна” <https://zakarpattya.net.ua/News/214679-Mukachivskoho-suddiu-Paka-za-khabar-zasudyly-do-7-rokiv-tiurmy-z-konfiskatsiieiu-maina>, „На Закарпатті повідомили про підозру ексголови селищної ради, що допустив вибуття з комунальної власності землі вартістю 7,2 млн грн” <https://zakarpattya.net.ua/News/214670-Na-Zakarpatti-povidomyly-pro-pidozru-eksholovi-selyshchnoi-rady-shcho-dopustyv-vybuttia-z-komunalnoi-vlasnosti-zemli-vartistiu-72-mln-hrn>

Для висвітлення ходу, роз’яснення антикорупційного законодавства у електронних засобах масової інформації області використовуються матеріали відео-конференцій, засідань у форматі „круглих столів” за участі керівництва області, депутатів усіх рівнів, сільських та міських голів. Оперативна інформація з цієї тематики регулярно подається філією НТКУ „Закарпатська регіональна дирекція” у щоденній програмі новин „Вчасно” та інформаційних програмах мовами національних меншин. Обговорення проблем, пов’язаних з реформуванням та заходами із запобігання та виявлення корупції, проводиться у суспільно-політичних програмах.

Дана тематика також активно висвітлюється і у програмах телевізійних каналів Закарпатська регіональна дирекція філії ПАТ НСТУ „М-студіо”, „Даніо-21 канал”, Uzhinform, телеканали „Тиса-1”, „Перший телеканал”, TV21 Унгвар, „Сіріус”, „UA: Закарпаття” Закарпатської філії Національної суспільної телерадіокомпанії України регулярно подають матеріали з даної тематики у новинах та інтерактивних програмах. На офіційних сайтах облдержадміністрації та райдержадміністрацій функціонує електронне консультативне інформування населення про реалізацію державної антикорупційної політики в Україні.